

NAGRADE KSENIJE HRIBAR 2019

Strokovna komisija: Alja Lobnik, Nina Meško, Snježana Premuš

Življenjsko delo

Sinja Ožbolt

Novejša zgodovina sodobnega plesa bi se pri nas nedvomno odvila precej drugače, če Ksenija Hribar neke na prehodu med poznimi 70-imi in zgodnjimi 80-imi leti ne bi srečala plesalke Sinje Ožbolt. V njen plesni talent, ki je bil povezan z idealnimi telesnimi predispozicijami, plesno gibkostjo, domišljijo in smislom za improvizacijo, v njeno vzneseno zanimanje za umetnost, občutek za duh časa ter nenazadnje v njen čisti človeški etos je Ksenija Hribar položila vse svoje koreografske upe in ga tako rekoč v hipu spremenila v odločilen sodobnoplesni načrt. Sinja Ožbolt je bila gorivo, ki ga je Ksenija Hribar potrebovala za ustvarjalni sodobnoplesni stroj, ki si je sredi 80-ih let nadel ime: Plesni teater Ljubljana.

Plesna biografija Sinje Ožbolt se začne konec 70-ih let v Studiu za svobodni ples, pri Živi Kraigher in njenih učenkah. Potem se po ovinkih, ko je bila na začetku 80-ih sprejeta na študij dramske igre na AGRFT, kjer je zaključila prvi letnik, nadaljuje na London Contemporary Dance School, na šoli, ki je bila v času njenega študija na enem od svojih vrhuncev. Tam se Sinja Ožbolt zelo temeljito seznani s plesnimi in kompozicijskimi tehnikami ameriškega plesnega modernizma, s koreografsko paradigmo, ki je najmočneje izoblikovala njeno umetniško samozavest. Tako lahko ob vrnitvi v Slovenijo tako rekoč takoj pleše v koreografijah, ki jih je Hribarjeva ustvarila za Slovensko mladinsko gledališče in Plesni teater Ljubljana, ter kot plesalka nosi ta repertoar. Svojo plesno veščino kombinira z igralskim talentom, pri katerem je treba izpostaviti njen pretanjen občutek za komiko in odrsko karizmo, ki je osupljiva. Nepozabne so njene vloge v obeh predstavah **Jaz nisem jaz** v Mladinskem, pa v predstavah, kot so **Bridke solze za L.M.**, **Koncert**, **Alpsko sanjarjenje**, **Nostalgija** in **Odisejev povratnik** Ksenije Hribar, v **Pismih iz črnega marmorja** in **Metastazi – Laibach** Damirja Zlatarja Freya, v **Izgubljenem opusu št. 2** Maje Milenović Workman ter v **Panoptikumu** Braneta Završana. Bodimo selektivni.

V koreografskem opusu, ki ga je Sinja Ožbolt začela postopoma graditi na prehodu iz 80-ih v 90-a leta, je očiten njen izjemen občutek za prostor in kompozicijsko konsistenco, za inventivne formalne in voluminozne koreografske konfiguracije, ki uspejo s svojimi klasičnimi sodobnoplesnimi sistemi ustvariti neobičajne atmosfere, saj so vanje praviloma posejane različne vrste vizualnih, akcijskih ali gibalnih spodrslijajev in motenj. Oblike reči, ki jih norme in simbolni redi praviloma izločajo. Njihov konstitutivni nič. Pogled na zasedbe njenih predstav bi nam razodel, da sta v njih vselej plesalka ali plesalec, ki sta v sistemu zasedena v neko obliko drugega telesa; nekakšno motnjo, vključeno izjemo, drugačen kinetični sistem. Vzemimo Lacanov izrek, da je nezavedno strukturirano kot govorica. Parafraza Sinje Ožbolt bi se glasila: Nezavedno je strukturirano kot koreografija. In prav človeško telo in njegova koreografija sta za Sinjo Ožbolt tista medija, v katerih lahko arhitektura človekove želje nehote zgradi največ slikovitih, kdaj tudi smešnih, a največkrat komaj opaznih ruševin. **Ne dotikaj se, Rdeči čeveljčki, Zrcaljenja, Čudovite ruševine, Skriti vrtovi pogleda, Ritem tveganja, Prikazen – Transformacija** in tako naprej, vsaj do **Nekakšnega sindroma**. Praktično vsak od naslovov na svoj diskreten način priča o tem.

Kljub temu, da je Sinja Ožbolt za svoje predstave prejela praviloma afirmativne kritike, se zdi, da jo je domača strokovna javnost vselej slabo brala. Znotraj različnih nespornih razvidnosti ji je predstavljala nekakšno motnjo v sistemu. Nemara je prav zato z Nagrado Ksenije Hribar za življenjsko delo poleg njenega plesnega dela, za katerega je leta 1986 prejela Zlato ptico, prvič s kako domačo nagrado nagrajen tudi njen koreografski opus.

V zadnjih letih deluje predvsem kot pedagoginja na Srednji vzgojiteljski šoli, gimnaziji in umetniški gimnaziji Ljubljana. Njeno delo na tem področju je zapisano anarhističnim principom, ne potrebuje niti avtoritete niti hierarhije, saj mladostniško pozornost in kreativnost razpira predvsem z odprtim in neposrednim odnosom ter z veliko mero karizme.